ÄHTÄRI ZOO
Opi ja oivalla!

Lausunto hallituksen esityksestä laiksi eläinten hyvinvoinnista

2.12. 2022

Intendentti, FT, Dosentti Marko Haapakoski

Pääviesti

- Hyvä, että eläintarhojen määritelmää täsmennetään
  - Lain toimeenpanon yhteydessä on tarpeen arvioida nykyiset eläintarhaluvalliset toimijat

7 § Sairaan tai vahingoittuneen eläimen auttaminen

- Pykälässä säädetään velvollisuudesta auttaa sairasta ja vahingoittunutta luonnonvaraista eläintä
  - Eläinten auttamista ei kuitenkaan edelleenkään säädetä kenenkään vastuulle
- Lopettaminen on säädetty kunnan vastuulle -> selkeä parannus nykyiseen lainsäädäntöön nähden
  - Laissa tulisi kuitenkin säätää myös velvollisuus hoidontarpeen arviointiin ja ensiavun luonteiseen hoitoon, niissä olosuhteissa ja osaamisella, jota kunnan järjestämällä eläinlääkärinvastaanotolla on tarjolla
- Luonnonvaraiset eläimet ovat ”valtion eläimiä”, ja valtion tulee osallistua niiden hoidon kustannuksiin
- Luonnonvaraisten eläinten hoidon kannalta olisi tarpeen huolehtia siitä, että maassa on muutama asiantunteva hoitopaikka ja päivystävä neuvontapuhelin.
  - Osaava keskitetty neuvonta voisi vähentää turhia eläimiin puuttumisia, pienentää paikallisten pelastuslaitosten, sekä nopeuttaa avun saamista eläimille

8 § Eläinlajien ja eläinten pitoa koskevat rajoitukset

- Kannatamme esitystä, jossa asetuksella säädetään niistä eläinlajeista, joita voidaan pitää seura- ja harrastuseläiminä
  - Ihmisten halu hankkia erikoisia lemmikkieläimiä ei ole vähenemässä
- Pykälä ei kuitenkaan rajoita eläinten tarhaamista suojelutarkoituksessa, mikä on tarkoituksenmukaista
  - Myös muut toimijat, jotka ovat mukana suojeluohjelmissa voivat kasvattavat eläimiä suojelutarkoituksessa

28 § *Luonnonvaraisen eläimen elätettäväksi ottaminen*

- Kannatamme esitystä, jonka mukaan luonnonvaraisen selkärankaisen eläimen elätettäväksi ottaminen on kielletty
  - Hyvää uudessa sanamuodossa on, että luonnonsuojelulailla rauhoittamattomien matelijoiden, elätettäväksi ottaminen olisi kiellettyä muissa kuin ehdotetun pykälän 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa
- Pykälässä todetaan, että kiellosta voidaan poiketa, jos kyseessä on eläimen hallussapito eläintarhassa pidettäväksi
  - Eläin on hoidettu ja toipuu, mutta ei kuitenkaan pärjää luonnossa tai uhanalaisten eläinten suojeluprojekteissa
- Nykyisin eläimen pysyvästi hoitoon ottamista säädellään eri eläinryhmien osalta ei tavoin. Rauhoitetuille ja rahoittamattomille on eri säädökset ja eri valvovat viranomaiset. Myös eri lajien luontoon palauttamista säätelevät eri viranomaiset

29 § *Avuttomassa tilassa olevan luonnonvaraisen eläimen hoito*

- Kannatamme, että lakiesityksessä säädellään luonnonvaraisten eläinten hoitoa nykyistä tarkemmin
    - On liian yleistä, että loukkaantunut eläin jää pysyväisluontoiseen hoitoon, vaikka eläimen kuntoutuminen luontoon palautettavaksi on epätodennäköistä

50 § *Eläintarha, pysyvä ja kiertävä eläinnäyttely sekä sirkus*

- Kannatamme esitystä, jonka mukaan eläinten käyttöä esityksissä rajoitetaan. Näkemys on Euroopan eläintarhayhteisön (EAZA) yhteinen linjaus, jolla erotetaan sirkukset eläintarhoista
  - Eläimiä koulutetaan yleisesti eläintarhoissa. On hyvä, että tämä on huomioitu lakiesityksen perusteluosassa sekä kirjauksella ”muita kuin eläimen hoitoon liittyviä opetettuja taitoja”
- On hyvä, että lakiesityksessä on nyt säädetty lain tasolla pitopaikasta, että sen ”tulee vastata mahdollisimman hyvin eläinlajin luonnollista elinympäristöä”. Pitopaikkaa tulisi arvioida nimenomaan eläimen kokemuksen kannalta. Pykälän kirjoitusasu olisi parempi, jos todettaisiin, että pitopaikan tulee turvata mahdollisimman hyvin eläimen **lajityypillinen** käyttäytyminen
  - Asetuksella säädetään tarkemmin pitopaikoista. Nykyinen asetus on lähes kymmenen vuotta vanha ja voi olla tarpeellista arvioida sen ajantasaisuus

51 § *Eläintarhan eräät tehtävät*

- Kannatamme esitystä, jossa eläintarhojen roolia luonnonvaraisen eläimistön ja biologisen monimuotoisuuden suojelemisessa vahvistetaan. Eläintarhojen tulee osallistua lajien suojelutoimintaan
  - Muut eläinnäyttelyt eivät ole eläintarhoja, eikä niiden pidä toimia eläintarhaluvalla
- Ensimmäisen momentin kohdassa 4 puhutaan ”eläinlajin vankeudessa kasvattamisesta”. Lajien suojelussa puhutaan yleisesti tarhakasvatuksesta, joka olisi oikeampi termi

61 § Avuttomassa tilassa olevien luonnonvaraisten eläinten hoitolatoiminnan harjoittaminen

- Luonnonvaraisten eläinten hoidon muuttaminen ilmoituksenvaraiseksi toiminnaksi on askel oikeaan suuntaan
  - Luonnonvaraisten eläinten hoito voisi olla myös luvanvaraista, jolloin olosuhteet ja hoitomahdollisuudet voisi arvioida jo ennen toiminnan aloittamista. Tämä olisi tarkoituksenmukaista ainakin silloin, jos luonnonvaraisten hoito on jatkuvaa toimintaa
- Tällä hetkellä osa luonnonvaraisten eläinten hoitopaikoista toimii eläintarhaluvalla
  - Tässä lakiesityksessä täsmennetään eläintarhojen toimintaa ja samalla on syytä arvioida nykyiset eläintarhaluvalliset toimijat

82 § Asiantuntijan ja avustajan käyttäminen

- Pidämme hyvänä, että asiantuntijan käyttämisestä säädetään laissa
  - Toisinaan valvontatilanteissa on esimerkiksi eläimiä, joiden käsittelystä tai edes lajin tunnistamisesta, ei valvontaviranomaisella ole osaamista